

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Adam Redzik

SSN Maria Szczepaniec (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego J. R.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Okręgowej Komisji
Wyborczej nr [...] w Poznaniu i Prokuratora Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 31 lipca 2020 r.,

**wyraża opinię, że zarzut protestu jest zasadny, ale nie miał
wpływu na wynik wyborów.**

UZASADNIENIE

J. R. (dalej: „Wnoszący protest”) wniósł 14 lipca 2020 r. (nadanie na pocztę) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Prezydent RP), zarzucając naruszenie przepisów dotyczących przeprowadzenia głosowania i liczenia głosów w Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w P. poprzez: brak plomby na wlocie urny po zamknięciu lokalu, utworzenie podgrupy w trakcie ustalania wyniku, obecność trzech długopisów na stole, na którym odbywało się liczenie głosów.

Wnoszący protest podniósł również, że w protokole wyników głosowania jest stwierdzone, iż w urnie znaleziono jedną kartę nieważną, co jest wyjaśnione

w pkt IV protokołu głosowania ppkt 17 – „Niewyraźnie odbita pieczęć komisji uniemożliwia odczytanie numeru komisji pieczętującej”. Nadto, zgodnie z protokołem głosowania Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w P. wystąpiło 8 kart nieważnych z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska obu kandydatów „przy czym, żaden członek tej Komisji nie miał wątpliwości, co do tego, że karta pochodzi z tej komisji i pieczęć jest w większości czytelna”.

Okręgowa Komisja Wyborcza nr [...] w P. (dalej: OKW w P.) w swoim stanowisku stwierdziła, że protest jest bezzasadny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. W przypadku wyborów, których dotyczy protest, jest to ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979; dalej: u.wyb.2020). Ustawa ta określa zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP zarządzonych w czerwcu 2020 r., w związku z ogłoszonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii. W zakresie nieuregulowanym w tej ustawie, zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wyborczego (dalej: k.wyb.).

Zgodnie z art. 15 ust. 2 u.w.2020, protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez PKW.

Zasady dotyczące zgłoszenia protestu wyborczego określono w art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684, dalej: k.wyb.) oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP – w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

Sąd Najwyższy wskazuje, że obwodowa komisja wyborcza ma obowiązek przestrzegania przepisów Kodeksu wyborczego oraz uchwały nr 183/2020 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz

przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r. (dalej: Uchwała PKW).

Na mocy art. 70 § 1 k.wyb. niezwłocznie po zakończeniu głosowania przewodniczący obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie wspólnie z przewodniczącym obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie zapieczętowanie otwór urny wyborczej. Z kolei zgodnie z pkt 84 Uchwały PKW „Niezwłocznie po zakończeniu głosowania oraz opuszczeniu lokalu przez ostatniego wyborcę przewodniczący komisji zapieczętowanie otwór urny wyborczej, zaklejając go paskiem papieru opatrzonym pieczęcią komisji i podpisami jej członków. Jeżeli komisja otrzymała jednorazowe plomby – nalepki foliowe opatrzone unikatowym numerem, za ich pomocą zabezpiecza wlot urny. W takim przypadku numer plomby, niezwłocznie po jej założeniu, powinien być wpisany przez przewodniczącego komisji lub jego zastępcę do wewnętrznego protokołu. Nalepkę foliową opatruje się pieczęcią komisji”. Tym samym doszło do naruszenia poprzez niezapieczętowanie urny po zakończeniu głosowania.

Zgodnie z art. 69 § 3a k.wyb. czynności obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie związane z ustalaniem wyników głosowania w obwodzie wykonują wspólnie wszyscy obecni członkowie komisji. Tym samym niedopuszczalne jest utworzenie podgrupy celem ustalania wyników głosowania.

Na mocy art. 73 § 1 k.wyb. karty do głosowania inne niż urzędowo ustalone lub nieopatrzone pieczęcią obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie są nieważne. Tymczasem OKW w P. nie zaprzeczyła w swoim stanowisku twierdzeniom Wnoszącego protest, że żaden członek Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w P. nie miał wątpliwości, iż karta, którą uznano za nieważną, pochodzi z tej komisji i pieczęć jest w większości czytelna.

Natomiast okoliczność, że wystąpiło 8 kart nieważnych z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska obu kandydatów sama przez się nie stanowi naruszenia żadnego przepisu – możliwe jest, że część wyborców w ten sposób chciała oddać swój głos traktując takie postępowanie jako wyraz dezaprobaty

wobec obu kandydatów. Wnoszący protest nie przedstawił ani nie wskazał dowodów, aby wystąpienie 8 kart nieważnych z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska obu kandydatów wynikało z naruszenia przepisów.

Należy jednak uznać, że nie wykazano, iż ww. naruszenia prawa wyborczego miały wpływ na ostateczny wynik wyborów w sytuacji, gdy różnica głosów pomiędzy kandydatami wyniosła 422 385 głosów.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 323 § 1 i 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.w.2020) wyraził opinię jak w sentencji.